

Voldoende weerslag?

De tweede tuchtnorm en de betekenis van
het strafrecht

Martin Buijsen

buijsen@law.eur.nl

Rotterdam, 15 mei 2024

Inhoud

- Inleiding
- Onderzoeksvragen
- Methode & analyse
- Bevindingen
- Conclusie
- Stelling

Inleiding

Art. 47 lid 1 Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG)

Degene die in een der in het tweede lid vermelde hoedanigheden in een register ingeschreven staat, is onderworpen aan tuchtrechtspraak ter zake van:

a. enig handelen of nalaten in strijd met de zorg die die beroepsbeoefenaar in die hoedanigheid behoort te betrachten ten opzichte van:

1°. degene, met betrekking tot wiens gezondheidstoestand hij bijstand verleent of zijn bijstand is ingeroepen;

2°. degene die, in nood verkerende, bijstand met betrekking tot zijn gezondheidstoestand behoeft;

3°. de naaste betrekkingen van de onder 1° en 2° bedoelde personen;

b. *enig ander dan onder a bedoeld handelen of nalaten in strijd met hetgeen een behoorlijk beroepsbeoefenaar betaamt.*

Inleiding

- Tweede tuchtnorm van art. 47 lid 1 onder b Wet BIG luidde vóór 1 april 2019:
 - b. enig ander dan onder *a* bedoeld handelen of nalaten *in die hoedanigheid in strijd met het belang van een goede uitoefening van individuele gezondheidszorg.*
- Bedoeling wetgever met wijziging:
 - *Zoeken van aansluiting met de tuchtnorm van de Advocatenwet*, die onder meer inhoudt dat een advocaat “zich zodanig dient te gedragen dat het vertrouwen in de advocatuur of in zijn eigen beroepsuitoefening niet wordt geschaad.” Ook niet-beroepsmatige gedragingen van de advocaat kunnen zijn functioneren raken. “Het is daardoor mogelijk dat ook gedragingen in de privésfeer uiteindelijk in een tuchtmaatregel kunnen uitmonden. Gedacht kan worden aan zedendelicten die buiten de hoedanigheid van beroepsbeoefenaar worden verricht.”

Inleiding

- *Voorzien in een geconstateerde tekortkoming en aansluiting zoeken bij tuchtjurisprudentie.* Zo liet de oude tuchtnorm twijfel bestaan over de vraag of de norm ook betrekking heeft op organisatorische samenwerking en afstemming, ook als er geen sprake is van een directe hulpverleningsrelatie met de betrokken patiënt. “Door deze wijziging valt ook het organisatorisch handelen binnen de reikwijdte van de tuchtnorm.” Met de aanpassing onderschreef de wetgever voorts het door de tuchtrechter reeds gehanteerde weerslagcriterium, volgens welke handelen van een beroepsbeoefenaar onder de reikwijdte van de tuchtnorm valt, indien het zijn weerslag heeft op de individuele gezondheidszorg. Dit geldt voor handelen in een organisatorische of bestuurlijke functie, maar ook voor privéhandelingen. Zie *Kamerstukken II 2016/17, 34629, nr. 3, p. 38-39.*

Inleiding

- Tuchtnormen van art. 47 lid 1 Wet BIG zijn *open* normen, eerst en vooral in te vullen door *beroepsnormen*. Wat zijn beroepsnormen?
- Beroepsnormen worden met verschillende termen aangeduid (protocol, richtlijn, standaard, handreiking, gedragsregel, etc.), maar kunnen worden onderscheiden naar vorm, stof, doel en herkomst.
 - Naar *vorm* bezien is een beroepsnorm een norm: een *regel* en een *maat*.
 - Naar stof bezien ‘vormt’ een beroepsnorm handelingen van beroepsbeoefenaren: 1. handelingen van *technische aard* (kunstnormen); 2. handelingen die liggen in de *organisatorische of procedurele sfeer*, en 3: handelingen die raken aan *patiëntenrechten*.
 - Naar *doel* bezien beogen beroepsnormen vooral *kwaliteitsverbetering* en –*handhaving*.
 - Naar *herkomst* bezien zijn beroepsnormen de voortbrenghselen van (zeer) plaatselijke tot mondiale *organisaties van beroepsbeoefenaren*.

Inleiding

- Beroepsnormen worden door alle rechters (niet slechts de tuchtrechter) aangelegd in zaken waarin over het handelen van beroepsbeoefenaren als beroepsbeoefenaren geoordeeld moet worden.
- Het aanleggen van beroepsnormen in de rechtspraak is toegenomen met de protocollering van het handelen van beroepsbeoefenaren in de zorg.
- Of een rechter een beroepsnorm aanlegt, is afhankelijk van 1. het voorhanden zijn van een toepasselijke beroepsnorm, en 2. de kwaliteiten van die beroepsnorm.
- Welke eigenschappen van beroepsnormen rechters waardevol achten, is afhankelijk van: 1. het toetsingskader waarin zij beroepsnormen hanteren, en 2. het soort van handelingen waarop een beroepsnorm betrekking heeft.

Inleiding

- Welke consequenties de rechter verbindt aan schending van een beroepsnorm, is in zijn algemeenheid afhankelijk van 1. het toetsingskader, 2. de afstand van het feitelijke handelen tot het handelen volgens de norm, en 3. het gewicht van de betrokken beroepsnorm.
- Ad 1.
 - Het tuchtrecht heeft tot doel *de kwaliteit van de beroepsbeoefening* op peil te houden. Het kent twee functies. Ten eerste het bevorderen van *het lerend vermogen* van de sector. Door het tuchtrecht worden de normen van het professionele handelen verduidelijkt en aangescherpt. Ten tweede de functie om *disfunctionerende beroepsbeoefenaren te corrigeren* en zo *nodig van de beroepsuitoefening uit te sluiten*. Zie Kamerstukken II 2016/17, 34629, nr. 3, p. 4.

Inleiding

- “Bij de tuchtrechtelijke toetsing van professioneel handelen gaat het er niet om of dat handelen beter had gekund, maar om het geven van een antwoord op de vraag of de beroepsbeoefenaar bij zijn handelen binnen de grenzen van *een redelijk bekwame beroepsuitoefening*, rekening houdend met de stand van de wetenschap ten tijde van het klachtwaardig geachte handelen en met hetgeen toen in de beroepsgroep als norm of standaard was aanvaard.” (Standaarduitleg tuchtnormen van art. 47 lid 1 Wet BIG)
- Eigen aan het tuchtrecht voor de gezondheidszorg is ten slotte het gegeven dat de onmiddellijke gevolgen van de normschending in beginsel niet bepalend zijn voor de *zwaarte van de door de tuchtrechter op te leggen maatregel*.
- Ad 2.
 - Bij bepaalde beroepsnormen kan afstand tussen het feitelijke handelen en normconform handelen worden aanvaard, nl. bij kunstnormen (*professionele autonomie*), bij de andere in het geheel niet.

Inleiding

- Ad 3.

Bezien naar zwaarte van de opgelegde maatregelen, en afgezien van de gebruikelijke maatregelverzwarende en –verlichtende factoren, lijkt de eerste tuchtnorm van art. 47 lid 1 onder a Wet BIG een rangorde (of *deontologie*) van beroepsnormen te kennen:

1. Beroepsnormen die op handelingen van technische aard betrekking hebben (*kunstnormen*)/beroepsnormen die betrekking hebben op organisatie en procedure (*overige ‘technische’ normen*);
2. Beroepsnormen die betrekking hebben op de rechten van patiënten, cliënten en naasten (*morele normen*)/beroepsnormen die betrekking hebben op organisatie en procedure;
3. Beroepsnormen die uitdrukking geven aan professionele deugdelijkheid (uniek aan tuchtrecht, welbeschouwd geen normen maar rolgebonden *deugden*).

Onderzoeksvragen

*Welke deontologie kent de tweede tuchtnorm
en wat is daarbinnen de betekenis van het
strafrecht?*

Methode & analyse

- Tuchtrecht.nl, domein gezondheidszorg: op 12 mei jl. 12905 uitspraken (sinds 2002, en tot 11 mei 2024)
- Gezocht op “tweede tuchtnorm” en “gegrond”, en die uitspraken bekeken waarin voor de beoordeling van een klacht(onderdeel) de tweede tuchtnorm werd toegepast, voor zover zij in laatste instantie gedaan zijn.
- De opgelegde maatregel gerelateerd aan de geschonden beroepsnorm in uiteindelijk 26 tuchtvonnissen waarin het oordeel luidde dat de klacht (of een klachtonderdeel) gegrond was na toetsing aan de tweede tuchtnorm.

Bevindingen

- Ontvankelijkheidskwesties:
 - Handelen van beklagde beroepsbeoefenaar moet voor toetsing onder de tweede tuchtnorm in aanmerking komen, d.w.z. het handelen moet voldoende weerslag hebben op het belang van de individuele gezondheidszorg en – indien van toepassing - de beklagde beroepsbeoefenaar zich daarbij tevens begeven heeft op het terrein waarop hij ook de deskundigheid bezit behorende bij zijn inschrijving in het BIG-register. Indien van toepassing, bij handelen in bestuursfuncties, dient terughoudendheid te worden toegepast vanwege de beleidsvrijheid die een beroepsbeoefenaar in dergelijke functies toekomt. Zie bijvoorbeeld CTG 3 juli 2018, ECLI:NL:TGZCTG:2018:204
 - Handelen moet zodanig ernstig zijn dat het voor toetsing onder de tweede tuchtnorm in aanmerking komt. Zie bijvoorbeeld RTG Amsterdam 9 juni 2023, ECLI:NL:TGZRAMS:2023:151.

Bevindingen

- Is de tweede tuchtnorm van toepassing op het handelen van een inspecteur voor de gezondheidszorg die tevens staat ingeschreven in het BIG-register als arts (of andere art. 3-beroepsbeoefenaar)? Nee, slechts in gevallen waarin bij het optreden van zo'n inspecteur de hoedanigheid waarin hij is geregistreerd zozeer op de voorgrond staat dat dit optreden redelijkerwijze geacht moet worden geen verband te houden met de uitzondering van zijn wettelijke taak of bevoegdheid als inspecteur voor de gezondheidszorg. Zie CTG 9 april 2015, ECLI:NL:TGZCTG:2015:126.
- “rechtstreeks belanghebbende” in de zin van art. 65 lid 1 onder 1 Wet BIG:
 - Om als rechtstreeks belanghebbende te kunnen worden aangemerkt, dient sprake te zijn van een belang dat kan worden geplaatst in het kader van de individuele gezondheidszorg.
 - Dat kan een collega zijn die een aangeklaagde beroepsbeoefenaar verwijt de patiënt-veiligheid in gevaar te brengen. Zie RTG Den Bosch 13 maart 2024, ECLI:NL:TGZRSHE:2024:12.

Bevindingen

- Dat kan ook een patiënt zijn wiens belang primair financieel van aard is en erin gelegen is dat zorgverzekeraars een hulpmiddel vergoeden waarover een invloedrijke arts (niet de behandelaar) zich in negatieve zin heeft uitgelaten. Zie CTG 20 februari 2018, ECLI:NL:TGZCTG:2019:95.
- Dat kan ook een klager zijn met wie geen behandelingsovereenkomst bestaat, en die geen gezaghebbende ouder is, maar die klaagt over een rapport over de problematiek van een wel gezaghebbende ouder (partner) die een belemmering zou kunnen zijn bij het tot stand brengen van een omgangsregeling. Zie CTG 16 december 2014, ECLI:NL:TGZCTG:2014:393.
- Dat kunnen collega's zijn die klagen over beroepsbeoefenaar die zonder toestemming en noodzaak klachten van patiënten van die collega's over die collega's naar buiten brengt. Zie CTG 18 februari 2016, ECLI:NL:TGZCTG:2016:90.

Bevindingen

- Dat kunnen gescheiden vrienden zijn, waarbij de beklaagde beroepsbeoefenaar voor de één een verklaring heeft opgesteld over de psychische gesteld het van de ander, die is ingebracht in een gerechtelijke procedure. Zie RTG Groningen 26 november 2019, ECLI:NT:TGZRGRO:2019:52. Zie tevens RTG Zwolle 26 mei 2023, ECLI:NL:TGZRZWO:2023:121.
- Dat kan een vrouw zijn ten behoeve van wier echtgenoot een huisarts een verwijzing naar een neuroloog heeft uitgeschreven, terwijl die echtgenoot niet een patiënt van huisarts is maar wel de vader van de partner van de huisarts. Zie RTG Amsterdam 22 maart 2024, ECLI:NL:TGZRAMS:2024:60.
- Dat kan een concullega zijn die een beroepsgenoot verwijt hem steevast neer te zetten als een beroepsbeoefenaar die zijn vak niet verstaat. Zie CTG 17 januari 2012, ECLI:NL:TGZCTG:2012:YG1749. Zie tevens Zie RTG Zwolle 16 mei 2019, ECLI:NL:TGZRZWO:2019:78.

Bevindingen

- Dat kunnen de ouders zijn van een patiënte wier huisarts verweten wordt niet juist te hebben gereageerd op een aansprakelijkstelling en op de benadering van de huisarts door een belangenbehartiger van die ouders. Zie CTG 14 juni 2012, ECLI:NL:TGZCTG:NL: 2012:YG2129.
- Dat kunnen patiënten zijn die verpleegkundige aanklagen die in de hoedanigheid van ziekenhuisbestuurder die o.a. geen instrumenten zou hebben ingezet om disfunctioneren van neuroloog actief op te sporen dan wel zichtbaar te maken. Zie Zie CTG 9 april 2015, ECLI:NL:TGZCTG:2015:120. Zie tevens CTG 20 juni 2019, ECLI:NL:TGZCTG:2019:171; RTG Den Haag, 29 november 2016, ECLI:NL:TGZRSGR:2016:122.

Bevindingen

- Dat kunnen de opstellers van een Pro Justitia-rapport zijn waarover een gezaghebbende collega zich laatdunkend zou hebben uitgelaten in landelijke media. Zie RTG Amsterdam 19 september 2023, ECLI:NL:TGZRAMS:2023:21. Zie tevens RTG Zwolle 16 mei 2019, ECLI:NL:TGZRZWO:2019:78 en ECLI:NL:TGZRZWO:2019:77.
- Dat kunnen coassistenten zijn die medisch specialist (seksueel) grensoverschrijdend gedrag verwijten tijdens onderwijsactiviteit. Zie CTG 21 december 2023, ECLI:NL:TGZCTG:2023:171.
- Dat kan een collega zijn jegens wie een beroepsbeoefenaar zich structureel (seksueel) grensoverschrijdend zou hebben gedragen. Zie CTG 19 december 2022, ECLI:NL:TGZCTG:2022:223.
- Dat kunnen zorgverzekeraars zijn die een beroepsbeoefenaar verwijten hen bewust en stelselmatig te hebben opgelicht, door het indienen van declaraties die niet hebben plaatsgevonden. Tweede tuchtnorm is van toepassing omdat de financiële afwikkeling tussen zorgverzekeraar en –verlener een integraal onderdeel is van de individuele gezondheidszorg. Zie CTG 19 december 2017, ECLI:NL:TGZCTG:2017:342.

Bevindingen

- Algemeen:
 - Tuchtrechtelijk pardon (2),
 - Waarschuwing (7),
 - Berisping (5),
 - Schorsing, al dan niet voorwaardelijk (4),
 - Gedeeltelijke ontzegging (1),
 - Doorhaling (5),
 - Doorhaling en ontzegging van recht tot herinschrijving (1),
 - Ontzegging van recht tot herinschrijving (1)

Bevindingen

- Tuchtrechtelijk pardon:

- Neuroloog heeft als hoofd van een onderafdeling ter zake van de organisatie gehandeld in strijd hetgeen een behoorlijk beroepsbeoefenaar betaamt. Hij wordt medeverantwoordelijk gehouden voor het doelbewust verwijzen naar een niet voldoende gespecialiseerde polikliniek. Maatregel blijft achterwege omdat de neuroloog lering getrokken heeft uit de zaak en maatregelen getroffen heeft ter verbetering van de organisatie. Zie CTG 30 maart 2022, ECLI:NL:TGZCTG:2022:63.
- Anesthesioloog breekt in in een operatieproces waarmee hij niets van doen heeft en waarbij hij getracht heeft klaagster (verpleegkundige) uit haar werkzaamheden te halen. Dergelijk handelen brengt het goede en onverstoorde verloop van de handelingen die aldaar worden verricht in gevaar. Geen maatregel, want spijtbetuiging, voldoende reflecterend vermogen en geen gevaar voor herhaling. Zie RTG Den Bosch 13 maart 2024, ECLI:NL:TGZRSHE:2024:12.

Bevindingen

- **Waarschuwing:**

- Tandarts wordt als eindverantwoordelijke bestuurder ernstig verwijt gemaakt doordat o.a. in zijn instelling werkzame mondhygiënist op eigen initiatief voorbehouden handelingen verrichtte. Onvoldoende duidelijkheid voor de medewerkers over de kaders binnen welke gewerkt moet worden en onvoldoende toezicht daarop. Tandarts heeft het risico aanvaard dat patiënten konden worden blootgesteld aan risico's die de wetgever heeft willen voorkomen. Slechts waarschuwing omdat bij een tweede inspectiebezoek van de eerder gebleken tekortkomingen niet langer sprake was. Zie RTG Zwolle 1 november 2013, ECLI:NL:TGZRZWO:2013:48.
- Forensisch arts brengt advies uit aan klachtencommissie naar aanleiding van ingediende klacht tegen drie GGD-artsen. Ook een dergelijk advies moet voldoen aan door CTG opgestelde criteria voor rapportages. De wijze van advisering voldoet niet. Zie CTH 29 mei 2012, ECLI:NL:TGZCTG:2012:YG2088.

Bevindingen

- Advies GZ-psycholoog voldoet niet aan de door het CTG ter zake van rapportages gestelde criteria. Beroepsbeoefenaar heeft tevens onvoldoende gedaan om de vertrouwelijkheid van de inhoud van het advies te waarborgen. Waarschuwing, en geen berisping, omdat de beroepsbeoefenaar niet zelf in de hand heeft wat de opdrachtgever vervolgens met het rapport doet. Zie CTG 16 december 2014, ECLI:NL:TGZCTG:2014:393.
- Kaakchirurg schendt beroepsgeheim door in gerechtelijke procedures stukken te overleggen zonder de patiënten op wie die stukken betrekking hebben om toestemming te vragen dan wel om hun gegevens te anonimiseren. Zie CTG 18 februari 2016, ECLI:NL:TGZCTG:2016:90. Zie ook RTG Eindhoven 7 maart 2019, ECLI:NL:TGZREIN:2019:12 (doorsturen email naar cliënt met adresgegevens van klaagster, slachtoffer van geweldsdelicten begaan door cliënt, schending van art. 7: 456 BW)

Bevindingen

- Psychiater ondermijnt vertrouwen in beroepsgroep. Spreekt vanuit professie, gebruikt briefpapier van werkgever en ondertekent als psychiater. Stelde zich op als vriend van het gezin, maar stelde buiten medeweten en zonder toestemming van klaagster op basis van persoonlijke ervaringen en waarnemingen rondom de gezinssituatie een verslag op over de psychische gesteldheid van klaagster ten behoeve van gerechtelijke procedure. Met waarschuwing wordt volstaan omdat klagers geruime tijd in de gang van zaken hebben berust en het niet duidelijk is waarom daar nog over geklaagd werd. Zie RTG Groningen 26 november 2019, ECLI:NT:TGZRGRO:2019:52.
- Met uitschrijven van verwijzing voor echtgenoot van klaagster naar neuroloog heeft huisarts haar persoonlijke betrokkenheid via haar partner (zoon van echtgenoot van klaagster zwaarder laten wegen dan de algemeen in de beroepsgroep aanvaarde uitgangspunten van integriteit en onafhankelijkheid. Schending van KNMG gedragsregel 12 (versie februari 2022). Misbruik van beroepstitel en haar bevoegdheid. Vanwege inzien onjuistheid van handelen en aangeboden excuses wordt volstaan met waarschuwing. Zie RTG Amsterdam 22 maart 2024, ECLI:NL:TGZRAMS:2024:60.

Bevindingen

- Berisping:

- Tandarts verstrekt per e-mail als tandheerkundig adviseur vertrouwelijke gegevens van verzekerde patiënten zonder hun toestemming van concollega aan tandheerkundig adviseurs van andere verzekeraars. Onvoldoende professionele distantie en schending van art. 7: 457 BW. Zie CTG 17 januari 2012, ECLI:NL:TGZCTG:2012:YG1749.
- Huisarts is niet correct en adequaat omgegaan met schadeclaims en klachten, en heeft gelogen over het feit dat vordering was doorgeleid naar beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar. Zie CTG 14 juni 2012, ECLI:NL:TGZCTG:NL:2012:YG2129. Maatregel mede gemotiveerd door de gebrekkige zorg die is verleend.
- Verpleegkundige heeft in hoedanigheid van ziekenhuisbestuurder onvoldoende instrumenten ingezet om disfunctioneren van neuroloog actief op te sporen, heeft in die hoedanigheid onvoldoende oog gehad voor onvoldoende dossiervoering, misdiagnostiek, foutieve behandelingen en andere onregelmatigheden van die neuroloog, en heeft in die hoedanigheid ten onrechte en in strijd met de waarheid aan IGZ gemeld dat er geen sprake was van onverantwoorde zorg. Zie CTG 9 april 2015, ECLI:NL:TGZCTG:2015:120.

Bevindingen

- Psychiater tevens hoogleraar forensische psychiatrie laat zich in media laatdunkend uit over Pro Justitia rapport opgesteld door collega's. Hij had niet mogen instemmen met de publicatie van zijn uitspraken in de huidige formulering. Niet respectvol en onzorgvuldig. Zie RTG Amsterdam 19 september 2023, ECLI:NL:TGZRAMS:2023:21.
- **Schorsing:**
 - Huisarts heeft in praktijk assistente werkzaam die fraudeert Chlamydia test en handelt in (verlopen) medicijnen. Huisarts heeft verzuimd passende maatregelen te nemen en niemand verwittigd. Geen integere houding, geen inzicht in de ernst van het gebeuren, en assistente is nog steeds in de praktijk werkzaam. Voorwaardelijke schorsing van inschrijving van zes maanden met proeftijd van twee jaar. Zie RTG Den Haag 29 november 2016, ECLI:NL:TGZRSGR:2016:122.

Bevindingen

- Tandarts uit kritiek in het openbaar en ten opzichte van patiënten over concullega's, met wie tandarts voortdurend conflict zoekt. Concullega wordt bovendien belemmerd in zorgverlening door schending van art. 7: 456 BW jegens overgenomen patiënten. Schorsing van de inschrijving voor de duur van zes maanden, waarvan een maand onvoorwaardelijk, met een proeftijd van twee jaar. Zie RTG Zwolle 16 mei 2019, ECLI:NL:TGZRZWO:2019:78.
- Psychotherapeut (tevens vader van klagsters ex-partner en grootvader van klagsters kinderen) stuurt e-mailberichten naar diverse instanties over huiselijk geweld gepleegd door klagster, over de situatie tussen klagster, haar ex-partner en de kinderen en over klagsters medische toestand. Voorwaardelijke schorsing van de inschrijving van twee maanden met een proeftijd van twee jaar.
- Internist vertoont (seksueel) grensoverschrijdend gedrag jegens drietal coassistenten. Schending seksuele integriteit. Schorsing van de inschrijving voor de duur van één jaar (was aanvankelijk doorhaling). Zie CTG 21 december 2023, ECLI:NL:TGZCTG:2023:171.

Bevindingen

- Ontzegging van de bevoegdheid

- Kinderarts heeft kinderporno gedownload, in het bezit en bekeken, en heeft daarover chatberichten gevoerd. Verweten handelingen zijn zo ernstig dat het geen verschil maakt dat zij zich in privésfeer hebben voltrokken. Arts heeft meegewerkt aan de instandhouding van de vraag daarnaar. Flagrant in strijd met de algemene zorgplicht. Vertrouwen van maatschappij te stellen in artsen ten diepste aangetast, waarden van het beroep in de kern geraakt. Zie CTG 5 december 2017, ECLI:NL:TGZCTG:2017:326.

Bevindingen

- Doorhaling

- Verpleegkundige ontfutselt aanzienlijk geldbedrag aan terminale en regelmatig verwarde, aan de zorg van beklagde toevertrouwde patiënt. Door handelen wordt het vertrouwen in de volstrekte onkreukbaarheid van zorgverleners die zonder toezicht bij patiënten thuis werken in ernstige mate ondermijnd. Zie RTG Den Haag 3 maart 2020, ECLI:NL:TGZRSGR:2020:40. Zie tevens RTG Zwolle 29 december 2012, ECLI:NL:TGZRZWO:2022:98 (ernstige aantasting vertrouwen in de beroepsgroep, tevens verbod tot wederinschrijving).
- Internist-oncoloog bezondigt zich aan (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Grote impact op werk- en opleidingsklimaat binnen ziekenhuis. Op andere klachtonderdelen is tevens de eerste tuchtnorm van toepassing, die eveneens geschonden is. Onvoldoende zelfinzicht, er geen blijk van gegeven zich in voldoende mate onder zorg te hebben gesteld en de noodzaak daarvan in te zien. Zie CTG 19 december 2022, ECLI:NL:TGZCTG:2022:223.

Bevindingen

- Verpleegkundige steelt tijdens werk opiaten voor eigen gebruik in privétijd en tijdens haar werk als verpleegkundige in de directe patiëntenzorg. Tevens schorsing bij wijze van voorlopige voorziening. Zie RTG Zwolle 16 april 2024, ECLI:NL:TGZRZWO:2024:42.
- Huisarts fraudeert met declaraties, ook verantwoordelijk voor het declaratiegedrag van assistent. Doorhaling omdat eerder tuchtrechtelijke maatregel van schorsing is opgelegd en ook nog berisping op een andere tuchtklacht zal volgen. Eerste tuchtnorm ook van toepassing. Zie CTG 19 december 2017, ECLI:NL:TGZCTG:2017:342.

Bevindingen

- Ontzegging van het recht op wederinschrijving
 - Arts strafrechtelijk veroordeeld wegens het aanmerkelijk onvoorzichtig inspuiten van meth-amfetamine tijdens sekspel, met dood tot gevolg, tevens wegens het in bezit hebben van verboden drugs. Zeer ernstig verwijtbaar handelen in de privésfeer dat het vertrouwen van patiënten in hun zorgverleners en daarmee in de gezondheidszorg schaadt. Arts had zich eerder vrijwillig uitgeschreven. Zie CTG 11 oktober 2018, ECLI:NL:TGZCTG: 2018:274.

Conclusie

- Welke deontologie kent de tweede tuchtnorm?
 - Tuchtjurisprudentie geeft diffuus beeld.
 - Weerslag op de individuele gezondheidszorg wordt door de tuchtrechter op zeer uiteenlopende wijzen onder woorden gebracht.
 - In zaken waar de weerslag op dezelfde wijze onder woorden is gebracht, worden verschillende tuchtmaatregelen opgelegd, omdat 1. er verzwarende dan wel verlichtende omstandigheden zijn, en omdat 2. de opgelegde maatregel zelden of nooit enkel en alleen vanuit de tweede tuchtnorm gemotiveerd wordt.
 - Aan toetsing aan de tweede tuchtnorm zijn relatief veel handelingen van beroepsbeoefenaren in de sfeer van organisatie, bestuur en procedure onderworpen.
 - Een enkele keer is (ook) sprake van schending van patiëntenrechten.

Conclusie

- Aan toetsing aan de tweede tuchtnorm zijn relatief veel gevallen van onzorgvuldige en weinig respectvolle bejegening van collega's en medeberoepsbeoefenaren onderworpen.
- Daarnaast worden gevallen van gebruik van bevoegdheid en titel in de privésfeer en gedragingen geheel en al buiten de hoedanigheid van beroepsbeoefenaar in de privésfeer getoetst aan de tweede tuchtnorm.
- Ook onder de tweede tuchtnorm lijken beroepsbeoefenaren die een gebrek aan (al dan niet professionele) deugdelijkheid aan de dag gelegd hebben, de zwaardere tuchtmaatregelen opgelegd te krijgen.

Conclusie

- Wat is daarbinnen de betekenis van het strafrecht?
 - Die is gering, de tuchtrechter trekt zijn eigen plan. Soms wordt er verwezen naar een strafvonnis, soms valt er te lezen dat er tevens aangifte is gedaan of wordt er gemeld dat strafvervolgning gaande is, maar de tuchtrechter verbindt er nauwelijks consequenties aan. Soms is het handig dat de feiten vaststaan, soms is een strafvonnis maatregelverlichtend.
 - Echter, in vrijwel alle zaken waarin getoetst werd aan de tweede tuchtnorm en waarin een zware tuchtmaatregel is opgelegd (vanaf schorsing) blijkt het handelen in kwestie te vangen te zijn in strafrechtelijke termen (diefstal, oplichting, valsheid in geschrifte, dood door schuld, bezit van verboden middelen, aanranding en bezit van kinderporno). Dat geldt ook voor die zaken waarin op geen enkele wijze gewag gemaakt werd van strafrecht, althans niet in de tekst van de uitspraken.

Stelling

Het tuchtrecht is een goed instrument in de strijd tegen grensoverschrijdend gedrag van (BIG-geregistreeerde) beroepsbeoefenaren jegens medewerkers.

Hartelijk dank voor uw aandacht!

Erasmus